

Øyer
kommune
Lev i Øyer!

Årsbudsjett 2017

RÅDMANNENS INNSTILLING, 31.10.2016

INNHOOLD

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER FOR 2017	3
Pris og lønnsforutsetninger	3
Frie inntekter	3
Øremerkede ordninger.....	3
Eiendomsskatt	4
Inntekter fra kraftbransjen og andre.....	4
Renter og avdrag på kommunale lån	5
Kommunale avgifter og betalingssetter	6
Risikofaktorer for budsjettåret 2017.....	6
OBLIGATORISKE BUDSJETTSKJEMA	7
1A - Driftsbudsjettet.....	7
1B – Driftsbudsjettet	8
2A – Investeringsbudsjettet	9
2B - Investeringsbudsjettet	10
SEKTORENE 2017.....	11
Oppvekst.....	11
Familie og velferd	13
Helse og omsorg.....	16
Kultur og fritid	19
Plan og utvikling	21
Politisk styring og administrasjon.....	23
VEDLEGG.....	24
Eiendomsskatt - fritakslister	24
Kommunale gebyrer og betalingssetter	25

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER FOR 2017

PRIS OG LØNNSFORUTSETNINGER

Statsbudsjettet legger til grunn 2,7 % lønnsvekst, og deflator, som er veid gjennomsnitt av lønns- og prisvekst, er beregnet til 2,5 %. Dette er hensyntatt i nettoramme til sektorene, der det er lagt inn 2,5 % deflator for 2017.

Når det gjelder prisvekst i 2016, og helårseffekt av lønnsoppgjør 2016, er sektorene kompensert for ca 75 % av dette, som en følge av reduksjon i avsatt pott i budsjett 2016. Resterende må dekkes innenfor eget budsjett.

Som i budsjettet for 2016 er arbeidsgivers andel av pensjon budsjettet med 15,2 % for fellesordning kommuner, 17,3 % for sykepleiere, 12,4 % for lærere og skoleledere og 25 % for ordfører.

FRIE INNTEKTER

Skatt og rammetilskudd utgjør om lag 88 % av Øyer kommune frie inntekter i 2016, dette er på samme nivå som 2015. I budsjettet for 2017 er det forutsatt skatteinntekter på 128 millioner kroner og rammetilskudd på 140 millioner kr. Tilsvarende tall for 2016 er henholdsvis 128 og 129 mill.

Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter på 7,3 mrd kroner. Av den samlede inntektsveksten er 4 mrd kroner frie inntekter. Veksten er fordelt med 3,6 mrd kroner til kommunene og 0,5 mrd kroner til fylkeskommunene.

ØREMERKEDE ORDNINGER

TILSKUDD TIL RESSURSKREVENDE BRUKERE

Kommunen får dekket en andel av lønnskostnadene utover fastlagt egenandel for hver enkelt ressurskrevende bruker. For 2017 økes innslagspunktet fra kr 1,08 mill til kr 1,1 mill. Kompensasjonsgraden er uendret på 80 %. Etter en gjennomgang av rapporteringsrutiner for ressurskrevende brukere i Øyer vil det fra 2017 bli endringer i antall brukere. Det øremerkede tilskuddet til ressurskrevende brukere vil reduseres, samtidig som gjennomgangen medfører økt rammetilskudd til kommunen.

INTEGRERINGSTILSKUDD

Rådmannen har fullmakt til å disponere eventuelt statstilskudd til flyktninger utover budsjettet 12,5 millioner kroner. Dette avhenger av bosetting av flyktninger. Kommunestyret vedtok i K-sak 120/15 å ta i mot 50 personer i perioden 2016-2017. Dette følges opp i planperioden.

KOMPENSASJONSTILSKUDD

Kompensasjon for renter og avdrag til bygging av sykehjemsplasser, omsorgsboliger og opprusting av skoler må sees i sammenheng med rente og avdragsutgifter for øvrig. Rentekompensasjon følger Husbankens flytende rente. Samlet budsjettert rentekompensasjon for 2017 er kr 1,5 mill.

EIENDOMSSKATT

For 2017 skrives det ut eiendomsskatt med 5 promille for bolig- og fritidseiendommer og 7 promille for næringseiendommer. Dette er en økning på 1,5 promille for bolig- og fritidseiendommer i forhold til budsjett 2016. Budsjettert eiendomsskatt for 2017 er 32,7 millioner kroner. Det er forutsatt en økning for hvert år i planperioden som følge av nye skatteobjekter, samt at det gjennomføres retaks-ering av skattegrunnlaget som får effekt fra og med 2018.

INNTEKTER FRA KRAFTBRANSJEN OG ANDRE

Tabellen nedenfor viser utbytte de siste årene og de forutsetningene som er lagt til grunn for aksjeutbytte i planperioden for kraftselskapene Gudbrandsdal Energi AS og Eidsiva Energi AS.

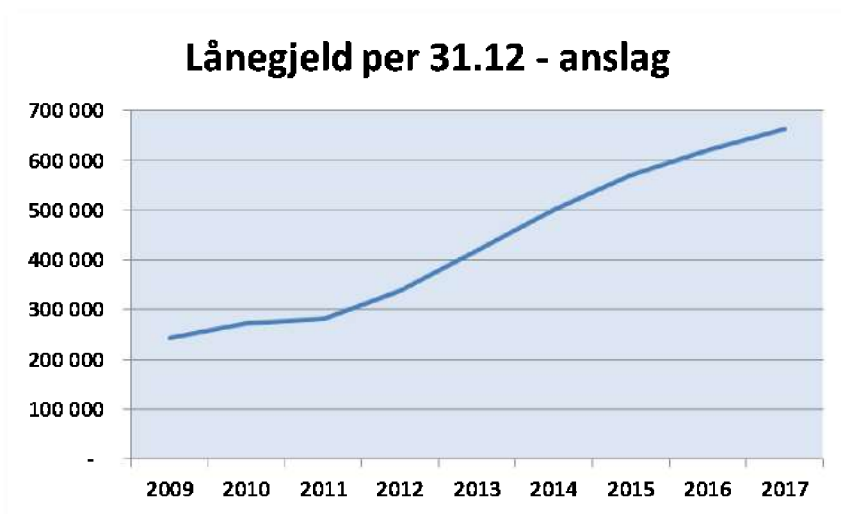
	<i>Regnskap 2015</i>	<i>Budsjett 2016</i>	<i>Budsjett 2017</i>	<i>Budsjett 2018</i>	<i>Budsjett 2019</i>	<i>Budsjett 2020</i>
GE AS	7 245	7 245	7 245	7 245	7 245	7 245
Eidsiva Energi AS	1 423	1 425	1 225	1 055	875	725
Totalt	8 668	8 670	8 470	8 300	8 120	7 970

Ny eieravtale for GE AS ble godkjent i K-sak 11/13. I henhold til ny eieravtale økte Øyer sin eierandel til 30 %. Kommunen disponerer nå konsesjons- og avtalekraften selv. I planperioden er denne inntekten budsjettert med 400.000 kroner per år. Når kraftprisen går ned vil også denne inntekten gå ned. Dette er derfor en noe usikker forutsetning.

Øyers andel av ansvarlig lån til Eidsiva Energi er 10,7 millioner kroner. Med en rente på 7 % gir dette en årlig utbetaling på om lag kr 0,8 mill.

Generelt gjelder det for kraftbransjen at det er et kraftoverskudd i markedet. Dette gir lave priser og dårligere resultater for selskapene. Det er noen endringer på gang som påvirker situasjonen framover. Det bygges kabler til utlandet, kjernekraftverk fases ut og sertifikatordningen for nye anlegg utgår i 2020. Det signaliseres at dagens situasjon med lave priser vil vare noen år framover, deretter forventes bedre balanse i markedet og noe høyere priser på lengre sikt.

RENTER OG AVDRAG PÅ KOMMUNALE LÅN

Kommunens lånegjeld per utgangen av 2015 var på kr 570 mill. Herav hadde kommunen kr 21,4 mill i lån til videre utlån. Ved utgangen av 2015 var 42 % av låneporteføljen bundet til fastrente.

For den delen av låneporteføljen som har flytende rente er det i 2017 budsjettert med 1,75 % rente. Styringsrenten var per rentemøte i oktober 2016 0,5 %, og Kommunalbankens anbefaling for kommunal budsjettrente 2017 er 1,5 %.

Som følge av betydelig økning i avskrivninger fra 2015 til 2016, grunnet byggingen av Øyer helsehus, vil Øyer kommune måtte betale minimumsavdrag i størrelsesorden kr 24 mil i 2017 og årene framover.

Tabellen under viser utviklingen i netto kapitalkostnader de siste fem årene.

Tall i hele tusen kroner	2016*	2015	2014	2013	2012
Avdragsutgifter	23 755	24 193	17 484	14 228	12 455
- mottatte avdrag	0	0	0	-	-
Netto avdrag	23 755	24 193	17 484	14 228	12 455
Renteutgifter	14 400	13 362	17 796	15 923	16 463
- renteinntekter**	-9 170	-10 618	-15 348	-15 329	-17 757
Netto renter	5 230	2 744	2 448	594	-1 294
Sum kapitalutgifter	28 985	26 937	19 932	14 822	11 161
Lånegjeld per 31.12	620 000	570 337	501 349	418 724	338 003
*Prognose per 2. tertial 2016					
**inkl. rente på ansvarlig lån og utbytte					

I budsjett 2017 er det lagt inn låneopptak til investeringer i størrelsesorden kr 19 mill. I tillegg er det lagt inn kr 10 mill til startlån. Til selvfinansierende investeringer på VA-området er det lagt inn låneopptak på kr 39 mill. Andel av investeringer tilhørende VA er i 2016 ca 30 %. Kapitalutgiftene for disse lånene dekkes gjennom gebyrer og belastes ikke kommunens øvrige driftsøkonomi.

KOMMUNALE AVGIFTER OG BETALINGSSATSER

Det er utarbeidet et eget hefte med oversikt over alle endringer i gebyrer og betalingssetter. Gammel sats, ny sats og prosentvis endring fremkommer.

Utgangspunktet er at avgifter og betalingssetter på tjenesteområder hvor det etter loverket er adgang til det, skal fastsettes ut fra mål om selvkost. Avgiftsendringer skal forslås med sikte på en så jevn utvikling som mulig, og eventuelle overskudd skal utjevnes innenfor 3 – 5 år som er lovens krav.

RISIKOFAKTORER FOR BUDSJETTÅRET 2017

Kommunen har en anstrengt økonomisk situasjon. Lånegjelda har økt betydelig de siste årene og vil øke ytterligere i 2017, da hovedsakelig knyttet til selvfinansierende investeringer. Det forventes en nedgang i forbindelse med nedbetaling av lån knyttet til Trodal boligfelt, noe som forutsetter at salget her går som planlagt og at salgsinntektene kommer inn i tide til å dekke avdragsutgiftene som nå begynner å løpe på den delen av låneporteføljen som er knyttet til Trodalprosjektet.

Videre er det usikkerhet knyttet til hvordan utbyggingen i Trodal vil slå ut både på rammetilskudd og skatteinntekter, og i forhold til driftsutgiftene.

Nivå på gjeldsrente vil det alltid være knyttet usikkerhet til, sjøl om signalene ikke tilsier nært forestående renteøkning.

I henhold til rapportering per 2. tertial 2016 ligger Øyer kommune an til et regnskapsmessig merforbruk i 2016. Totalt ligger det an til et merforbruk på 14,5 millioner kroner. Fra 2015 er det overført et merforbruk på kr 11,9 mill.

I rådmannens innstilling til budsjett 2017 er det ikke lagt inn store reduksjoner i rammene til sektorene. Den økonomiske situasjonen for 2016 viser at det er viktig med fokus på effektivisering i sektorene. Budsjettrammene holdes relativt stabilt og gir dermed sektorene mulighet til å jobbe videre med langsiktige tiltak for å komme i balanse. Dette er helt avgjørende for at økonomien framover skal være bærekraftig.

OBLIGATORISKE BUDSJETTSKJEMA

1A - DRIFTSBUDSJETTET

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
Skatt på inntekt og formue	-127 754	-128 100	-116 092
Ordinært rammetilskudd	-139 646	-129 100	-133 347
Skatt på eiendom	-32 700	-24 400	-24 878
Andre direkte eller indirekte skatter	-12 500	-9 910	-135
Andre generelle statstilskudd	-1 520	-1 600	-17 266
Sum frie disponible inntekter	-314 120	-293 110	-291 718
Renteinntekter og utbytte	-9 717	-11 117	-11 040
Gevinst finansielle instrumenter		-	-
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	14 000	17 443	14 172
Tap finansielle instrumenter		-	-
Avdrag på lån	24 003	17 910	24 193
Netto finansinntekter/-utgifter	28 286	24 236	27 325
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	-	-	-
Til ubundne avsetninger	7 920	8 657	
Til bundne avsetninger	-	-	181
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-	-	-
Bruk av ubundne avsetninger	-4 750	-500	-3 100
Bruk av bundne avsetninger	-	-	-
Netto avsetninger	3 170	8 157	-2 919
Overført til investeringsregnskapet	1 450	950	-
Til fordeling drift	-281 214	-259 767	-267 312
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	281 214	259 767	271 310
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	0	0	3 998

Årsbudsjett 2017

1B – DRIFTSBUDSJETTET

Tall i 1000 kr		Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015	Brutto 2015
100	Politisk styring og administrasjon	18 030	17 535	17 897	34 073
200	Fellesutgifter	8 166	30 260	27 813	35 847
310	Sektor oppvekst	86 257	64 093	68 596	84 164
420	Sektor familie og inkludering	43 482	46 546	51 844	73 950
440	Sektor helse og omsorg	95 646	76 837	76 990	99 995
500	Sektor kultur og fritid	9 699	8 957	9 341	13 052
540	Sektor plan og utvikling	31 764	25 489	30 087	90 054
900	Skatt og finans	0	0	-2 659	35 618
910	Kalkulatoriske renter og avdrag	-11 830	-9 950	-8 599	32 574
Sum til fordeling drift		281 214	259 767	271 310	499 327

Årsbudsjett 2017

2A – INVESTERINGSBUDSJETTET

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
1. Investeringer i anleggsmidler	60 750	56 040	185 596
2. Utlån og forskutteringer	10 000	5 000	4 648
3. Kjøp av aksjer og andeler	0	0	769
4. Avdrag på lån	450	450	10 179
5. Dekning av tidligere års udekket	0	0	0
6. Avsetninger	0	0	326
7. Årets finansieringsbehov	71 200	61 490	201 518
8. Bruk av lånemidler	-67 138	-56 265	-74 924
9. Inntekter fra salg av anleggsmidler	0	-500	-15 103
10. Tilskudd til investeringer	0		-22 574
11. Kompensasjon for merverdiavgift	-2 162	-3 325	-25 180
12. Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-450	-450	-3 961
13. Andre inntekter	0	0	-204
14. Sum ekstern finansiering	-69 750	-60 540	-141 946
15. Overført fra driftsbudsjettet	-1 450	-950	0
16. Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0
17. Bruk av avsetninger	0	0	-2 762
18. Sum finansiering	-71 200	-61 490	-144 708
19. Udekket / Udisponert	0	0	56 810

Årsbudsjett 2017

2B - INVESTERINGSBUDSJETTET

	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
Investeringstiltak Tretten nyanlegg	6 000	4 000	0
Investeringstiltak Tretten rehabilitering/oppgradering	8 200	1 050	780
Investeringstiltak Øyer rehabilitering/oppgradering	5 000	6 000	390
Biler, maskiner, utstyr	400	800	0
Investeringstiltak finansiert av andre	19 000	12 000	0
Vann og avløp	38 600		
Egenkapitalinnskudd KLP	940	740	745
Innløsning av privat legepraksis	400	400	400
3-1 IKT-prosjekt	1 710	250	366
Kjøp av IT-utstyr i forbindelse med overgang fra leasing	500	500	0
Velferdsteknologi sektor helse og omsorg	2 000	1 000	1 025
Tretten Idrettshal, oppgradering	600	600	51
Ungdomsklubben - oppussing	300	0	0
Legesenter Øyer	2 500	0	0
Ombygging Tretten kontorbygg	1 500	0	0
Sentrumsutvikling Tretten sentrum	200	200	75
Flomsikring Mosbekken	1 500	0	0
Fakkelmanen - kjøp av skog	1 000	0	0
Ny brannstasjon Tretten	9 000	0	63
Andre investeringer	22 150		
Overføres til budsjettskjema 2A	60 750		

SEKTORENE 2017

I faktatabellene vises regnskap2015, opprinnelig budsjett 2016 og budsjett 2017.

OPPVEKST

	2017	B-2016	R-2015
Nettoramme	86 257 (63 727)	64 093	68 595
Nettoramme – Mosjordet barnehage	4 775	5 029	5 406
Nettoramme – Vidarheim barnehage	7 959	7 731	8 566
Nettoramme – Aurvoll skole	10 457	10 362	11 015
Nettoramme – Solvang skole	20 558	20 572	21 404
Nettoramme – Øyer ungdomsskole	19 978	20 399	22 205
Felleskostnader (bl.a. private barnehager og skoleskyss)	22 530	0	0
Andel av kommunens netto driftsutgifter	30,7 %	24,7 %	25,0 %
Antall årsverk barnehage		25,6	25,6
Antall årsverk skole	74,83	76,63	84,51
Antall ansatte barnehage		31	31
Antall ansatte skole	90	96	104
Antall barn i kommunale barnehager	116	113	124
Antall barn i private barnehager	98		
Antall elever i grunnskolen	537	542	555

Foreløpige budsjett vist på enhetsnivå.

UTFORDRINGER

Som et ledd i ny organisering av Øyer kommune er oppvekstsektoren nyetablert. To kommunale barnehager og tre skoler utgjør til sammen sektor oppvekst. Gjennom godt arbeid skal det etableres et fellesskap og noen overordnede føringer for arbeidet med barn og unge i alderen 0-16 år. Dette arbeidet er i gang, men vil være viktig for sektoren å jobbe videre med i 2017.

Skolene har et økonomisk etterslep fra 2015. Ved utgangen av 2017 skal skolebudsjettene være i balanse. I 2017 betyr det at det skal hentes inn et mer forbruk på om lag 2 millioner. Dette utfordrer forsvarlig drift og lovpålagte tjenester.

Elevtallet er synkende. Dette krever omstilling til andre samarbeidskonstellasjoner enn før. På Aurvoll vil det på sikt bety mer samarbeid på tvers av trinn, og også på sikt fådelt skole. På Solvang er det en løpende vurdering fra år til år om hvorvidt man skal slå sammen klasser. I 2017 vil det bli forberedt 1.-10. skole i Øyer sogn. Den tette lokaliseringen mellom Mosjordet barnehage og Aurvoll skole åpner for å se på tiltak som har to formål:

1. En effektiv administrativ struktur som åpner for mer samarbeid og bedre utnyttelse av ressursene.

2. Aurvoll, Mosjordet og Trettenhallen som knutepunkt for videre arbeid med stedsutvikling, møteplasser og tidlig innsats i Tretten sogn.

Dette vil det jobbes videre med i 2017.

PRIORITERTE TILTAK OG AKTIVITETER

Sikre at Øyerskolen har en velfungerende 2-lærermodell. Jobbe med alle sider ved denne modellen for å sikre maksimalt utbytte av ordningen. Sikre at det er felles forståelse på tvers av skolene for hvordan ordningen skal organiseres og gjennomføres. 2017 skal brukes til å implementere arbeidet i samarbeid mellom PPT og skole.

Tilby kvalitativt gode tjenester i barnehagen. Kvalitativt gode barnehager betyr bl.a. å oppfylle bemanningsnormen.

Forankre arbeidet med helsefremmende miljø i barnehagene, og så langt det lar seg gjøre omsette tematikken og faget i dette prosjektet til praktisk handling ute i den enkelte barnehagene.

TILTAK FOR Å HOLDE BUDSJETTRAMME

Tiltak	Beløp	Beskrivelse
Skole: Redusere bemanning med ytterligere 2 årsverk i overgang til nytt skoleår	1,1 mill	Det er viktig at dette sees i sammenheng med øvrig nedbemanning de siste årene. I perioden 2013/2014 er bemanningen redusert med 11,34 årsverk (16 ansatte).
Barnehage: Redusere antall plasser i barnehagen fra 100 til 90 i Vidarheim og fra 60-54 i Mosjordet	0,5 mill	Antall plasser skal svare til behovet. Det betyr at det ikke vil bli løpende opptak gjennom året. Før 2014 var barnehagene bemannet med en grunnbemanning på 3 årsverk per avdeling med 18 barn over tre år eller 9 barn under tre år. Etter 2014 har barnehagene en bemanning på 2,7 årsverk per avdeling med 18 barn over tre år eller 9 barn under tre år.

INNOVASJONSTILTAK

- Arbeid med 2-lærermodell
- Ungt entreprenørskap og kreativt partnerskap skole
- iPad i skolen. Godt pedagogisk verktøy for den *gode* læreren som evner å bruke dette riktig
- Prosjekt med helsefremmende miljø barnehage
- Fortsetter arbeidet med uteområdene på skolene. En møteplass for unger og ungdom også etter skoletid

Det foregår en hel del prosjekter og samarbeid som ligger nærmere normalt utviklingsarbeid enn innovasjonstiltak.

FAMILIE OG VELFERD

	B-2017	B-2016	R-2015
Nettoramme	43 482	46 546	51 881
Nettoramme NAV	7 840	7 489	8 297
Nettoramme Øyer arbeidssenter	4 540	4 363	5 243
Andel av kommunens netto driftsutgifter	15,5 %	17,9 %	18,9 %
Antall årsverk	38,1	37	42,1
Antall ansatte	49	43	52
Antall helsesøstre	4,1	4,1	3,6
Antall med tjenester fra psykisk helse og rus	190	180	180
	(42% under 30 år)	(40 % under 30 år)	(38,3 % under 30 år)
Antall stønadsmottakere -sosialhjelp	125	125	125
Antall på introduksjonsordning	44	40	31
Antall m/ tilbud Øyer arbeidssenter	36	31	25

Foreløpige budsjett vist på enhetsnivå.

UTFORDRINGER

De viktigste utfordringene er knyttet til å sikre en bærekraftig utvikling i betydningen av å forebygge mer, for å redusere kostnader på lengre sikt. Det er et mål at innsatsen skal dreies mot forebyggende og helsefremmende arbeid, samtidig som lovpålagte tilbud til kommunens innbyggere skal ivaretas. Dette krever en tydelig innretning av tjenestene mot tidlig intervensjon.

Samhandlingsreformen forutsetter at kommunen bygger opp kompetanse for å ivareta oppgaver som tidligere ble fulgt opp av spesialisthelsetjenesten. Dette har sektoren fulgt opp gjennom kompetanseheving og rekruttering. Ordningen med modellutprøving av psykolog i kommunen inngår i dette. I tillegg videreutdanning innenfor rusbehandling og systemisk familiearbeid og økt kapasitet og kompetanse i helsesøstertjenesten.

Folkehelsearbeid med utgangspunkt i folkehelseoversikten og ny ungdomsundersøkelse i 2016 vil kunne gi grunnlag for politiske føringer og prioriteringer i sektoren.

Ny opptrappingsplan for rusfeltet vil gi statlige føringer for kommunens arbeid innenfor rusfeltet.

Flyktninger– arbeidet med integrering og inkludering skal følges opp ihht. plan vedtatt av kommunestyret. Sektoren har et overordnet ansvar for kommunens flyktningarbeid og koordineringen av dette. Kommunestyret har vedtatt å bosette 25 flyktninger i 2017 (derav 5 enslige mindreårige) og tjenesteapparatet er dimensjonert i forhold til dette.

NAV - Kommunestyret har besluttet at NAV-kontoret i Øyer skal fortsette som eget kontor og ikke inngå i samarbeid med Gausdal og Lillehammer.

Barnevern -det statlige barnevernet er bygget ned og kommunen må løse flere oppgaver. Sakene preges av stor kompleksitet.

Helsestasjon- og skolehelsetjenesten

Økt innsats ifht. ungdom gjennom ungdomshelsetjenesten og økt innsats ifht. innvandrerkvinner gjennom prosjekt.

Tidlig innsats barnehage og skole

Grunnbemanning og kompetanse i barnehage og skole (tolærersystem mm) har betydning for behov og omfang av spesialpedagogisk hjelp. PP-tjenesten bidrar med aktivitet knyttet til systemrettet arbeid.

Arbeid og aktivitet

Etablere flere arenaer og tiltak for å kunne følge opp krav om aktivitet og arbeid for de som mottar sosialhjelp. Lovfestet aktivitetsplikt for stønadsmottakere under 30 år. Utvikle flere og ulike tilbud om aktivitet som bidrar til mestring, bl.a. som oppfølging av ungdomsprosjekt.

OMSTILLINGSARBEID SOM VIDEREUTVIKLES OG VIDEREFØRES

Tverrfaglig samarbeid: Utvikle og synliggjøre tilbud og kompetanse i Familie og inkludering i «Familiens hus» på Tretten. Koordinerende enhet for barn og unge i «Familiens hus»: Hvem kan best hjelpe barn og familie ut fra kompetanse.

Mål: Tverrfaglighet som suksesskriterium.

Foreldreveiledningsgrupper (ICDP) på helsestasjonen: Egne foreldreveiledningsgrupper for familier med innvandrerbakgrunn.

Mål: Foreldre skal styrkes i foreldrerollen, tilleggsgevinster: Utvikling av nettverk og trygghet med tanke på at det kan tas kontakt med kommunens tjenester om det blir behov.

Psykolog og familierapeut med kompetanse som er lett tilgjengelig når utfordringer i oppdragerrollen blir krevende eller barn/unge viser symptomer som gir uro og bekymring.

Mål: Tidlig hjelp for å redusere risiko for alvorlig problemutvikling.

Familieråd: Familieråd som metode i ulike tjenester som helsestasjon, PPT, psykisk helse og rus, NAV m.fl. Avklare og hente fram ressurser i familie/nettverk, hva kan familie/nettverk selv bidra med som kan redusere behov for offentlige tiltak.

Mål: Mobilisere ressurser rundt barnet. Mobilisere familie og nettverk for å redusere utfordringer og finne løsninger. Utgangspunktet er at i alle familier/nettverk er det ressurser som kan hentes fram. Når familie/nettverk mobiliserer, tas det ansvar for gjennomføring og oppfølging.

Ungdomsprosjekt 1: Ungdom som ikke er i arbeid eller utdanning gis mulighet til mestring og vekst gjennom deltakelse i aktivitet /arbeidstrening kombinert med bistand i hjem og fritid.

Mål: Gi ungdom mulighet til mestring og vekst gjennom arbeidstrening og oppfølging. Redusere behov for offentlige tjenester, redusere risiko for velferdsstatsavhengighet.

Ungdomsprosjekt 2: Felles regionalt prosjekt – samhandling rundt ungdomsgruppa i regionen.

Fritidstiltak: Gjennomføre prosjekt *barnefattigdom*. Gi aktivitet i form av ulike gruppetilbud til barn og unge. Friplassordning i kulturskolen. Samarbeid mellom kultur og sektor familie og inkludering.

Mål: Redusere sosial ulikhet i helse. Flere kan gis tilbud til samme kostnader.

NAV: Den individuelle veiledningen skal preges av arbeidsretting, med økt kvalitet i oppfølgingsarbeidet og koordinering med det øvrige hjelpeapparatet. Målrettet samarbeid med offentlige og private arbeidsgivere.

Mål: Et arbeidsmarked med høy sysselsetting, lav ledighet og inkluderende arbeidsliv.

Utfordringsbildet tilsier at det er behov for innsats for å redusere sosial ulikhet gjennom tiltak som bidrar til bedre levekår og levevaner. Samordnet innsats for å møte utfordringer spesielt knyttet til ungdom, rus, psykisk helse og integrering av flyktninger blir vesentlig.

PRIORITERTE TILTAK OG AKTIVITETER

- Gjennomføre brukerplankartlegging
- SLT-koordinator/ruskonsulent som fast ordning etter prosjektperiode
- Videreutvikle arenaer for brukermedvirkning på system- og individnivå
- Formalisert samarbeid med frivillige
- Fritidsaktiviteter for alle – redusere risiko for utenforskap
- Boligsosialt arbeid/miljøarbeidertjenester-prosjekt

TILTAK FOR Å TILPASSE BUDSJETTRAMME

Tiltak	Beløp	Beskrivelse
Redusere bruk av privat transporttjeneste	400	Redusere kjøp av tjeneste til et minimum
Kommunale tjenester som alternativ til kjøp fra private leverandører	200	Bygge opp og benytte egen kompetanse
Gruppetilbud som alternativ til individuelle tiltak	200	Samarbeid mellom kultur, oppvekst og familie og inkludering

INNOVASJONSTILTAK

- **Familiens Hus:** Tverrfaglighet, høy kompetanse og tilgjengelighet som suksesskriterier for kvalitativt gode tjenester. Utvikle og synliggjøre tjenester i felles bygg.
- Prosjekt for ungdom med utfordringer knyttet til psykisk helse og rus.
- Mestring, aktivitet, behandling, miljøarbeidertjenester.
- Fritidsaktiviteter for alle, prosjekter i samarbeid mellom familie- og inkludering, kultur, oppvekst og frivillig sektor.
- **Kriterier for tildeling:** Tilbud om familieråd.
- **Flyktninger:** Helhetlig oppfølging med ulike tiltak som skal bidra til økt deltakelse i arbeidslivet.

HELSE OG OMSORG

	B-2017	B-2016	R-2015
Nettoramme	95 646	76 837	77 047
Nettoramme – Stab	5 701	5 922	4 310
Nettoramme – Øyer Helsehus (Tretten sykehjem)	31 500	26 540***	25 503
Nettoramme – Kjøkken og vaskeri (del av ØHH)	4 434	3 973	4 351
Nettoramme – Hjemmetjeneste	16 331	15 655	17 557
Nettoramme – Bofellesskap & miljøtjeneste	20 951	20 341	20 900
Nettoramme – Helse- og forebyggende tjeneste	14 807**	4 401*	4 426
Andel av kommunens netto driftsutgifter	34,0 %	29,6 %	28,1 %
Antall årsverk	116	115	105
Antall ansatte	198	197	140

(inkl helsetjenester)

Foreløpige budsjett vist på enhetsnivå.

**I februar 2016 ble legetjenesten flyttet fra sektor Familie og inkludering til Helse og omsorg, med et nettobudsjett på kr 7,7 mill.*

***Etter KS-vedtak om nytt legekontor i Øyer er husleie og driftskostnader innarbeidet i budsjett. Budsjettet bygger på fortsatt interkommunal legevakt, i påvente av egen sak om legevakt.*

**** I 2016 ble budsjett IM-plasser og sykehjemslege lagt inn i budsjett for TS. KST styrket budsjettet ifm byggeprosessen og en bevilgning av prosjektmidler for sykefravær. Pleiefaktor for bemanning ble hevet for første gang på 6 år.*

UTFORDRINGER

ØKTE KOMPETANSEKRAV

I takt med politiske føringer, endrede brukerkrav og høyere benyttelse av tjenesteinnovasjon må det tas høyde for at en større andel av den medisinske behandling vil foregå i hjemmet. Dette har og vil stille krav om økt spesialisering av helsepersonell og bredere samhandling på tvers av de ulike faggrupper. For å kunne møte utfordringene i framtida vil det være viktig å tilføre tjenestene høyskoleutdannede generalister som sykepleiere, vernepleiere, fysioterapeuter og ergoterapeuter samt øvrig helsefagutdannet personell. Dette er yrkesgrupper som det må tilrettelegges for på en slik måte at de motiveres til videreutvikling mot spesialisering innen flere forskjellige fagretninger. Eksempelvis kan nevnes: Demens og alderspsykiatri, habilitering og rehabilitering, psykisk helse og rus, palliasjon og lindrende behandling, geriatri og kreft. Regionen setter i gang en modell for regional kursing.

HVERDAGSREHABILITERING

Rehabilitering har til formål å gjenvinne fysisk, mental eller sosial funksjonsevne som er tapt på grunn av sykdom eller skade. Målet er å gjøre den enkelte bruker i stand til å fungere så godt som mulig i dagliglivet ut fra sine forutsetninger og ønsker. Hverdagsrehabilitering er rehabilitering og forebygging mens brukeren bor i eget hjem. Hverdagsrehabilitering inkluderer kombinasjon av trening,

teknologiske løsninger, endringer av omgivelser og samarbeid med pårørende. Meningen er økt brukerfokus ved å gi brukerne en økt opplevelse av egenmestring og selvstendighet i eget hjem. Kommunens rehabiliteringskoordinator er prosjektlederen.

FOREBYGGING OG TIDLIG INNSATS

Ifølge kommunedelplan for Helse & omsorgstjenester 2010-2030 og Plan for demensomsorgen i Øyer kommune skal det etableres tilbud om forebyggende hjemmebesøk til eldre over 75 år. Det vises også til forslag til ny Demensplan 2020, der det skal legges til rette for forebyggende hjemmebesøk for eldre.

HELSEREGION SØR-GUDBRANDSDAL

I helseregion Sør-Gudbrandsdal vurderes følgende som spesielt utfordrende for 2017-2019:

Revidering av vertskommuneavtale: Alle aktiviteter skal hjemles i Kommuneloven 28-1b.

Kommunene får lovpålagt ansvar for drift og forvaltning av KAD-plassene. Intensjonen er at pr 1.1.17 blir disse plassene både somatiske og psykiatriske, uten ytterligere bevilgninger. De nye plassene trenger en annen fagkompetanse. Styret arbeider med hvordan dette skal organiseres.

I utgangspunktet er kommunene enige om at hjemkommune skal ha råderett over sine intermedieær-plasser i Lillehammer Helsehus fra 1.1.17.

Styret i helseregionen ønsker et system for kompetansestyking og kursing i regionen. Gjøvik har med suksess utviklet og gjennomført et slik system. Det utarbeides et saksframlegg for utvikling av tilsvarende i vår region.

INTERKOMMUNAL LEGEVAKT

Intensjonen er at den interkommunale legevakten blir del av mandatet til helseregionen og dermed en såkalt 28-1b-tjeneste. Lillehammer kommune bygger ny interkommunal legevakt og forhandler om driftsavtale med SiHF. Kommunestyret i Øyer tar stilling til legevaktordning i egen sak.

SAM-AKS PROSJEKT

Prosjektet SAM-AKS er det sentrale faglige prosjektet ØHH v/ langtidsavdeling /skjermet avdeling skal satse videre på. Prosjektet er et klinisk samhandlingsprosjekt mellom alders-psykiatrisk avdeling og Sykehuset Innlandet HF Sannerud. Hovedmål for prosjektet er å utvikle og evaluere en modell for samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og sykehjem med fokus på kartlegging og oppfølging av pasienter i sykehjem.

PRIORITERTE TILTAK OG AKTIVITETER

Innføring og forankring av hverdagsrehabilitering er ett av de viktigste tiltakene som ble satt i gang i 2015. Prosjektet videreføres og klargjøres for vanlig drift.

Satsing på forebyggende tiltak og tidlig innsats er det andre tiltaket for å kunne bo hjemme lengst mulig. Dagsenter Demens, fallforebygging, trim og sosialt tilbud bør utvides og f.eks. oppsøkende virksomhet (prosjekt TTI) bør forankres i daglig drift.

Satsing på teknologiske løsninger. Gjennom digitalisering kan kommunen kommunisere bedre og mer effektivt med brukere og innbyggere. Gjennom innføring av ulike velferdsteknologiske løsninger både i institusjon og i hjemmet, kan framtidig brukerkrav møtes. Velferdsteknologiske løsninger vil også ha effekt at ansatte kan jobbe mer direkte og enda mer målrettet med våre brukere. En 10 års plan utarbeides i 2016, samtidig innføres ulike løsninger både i Øyer helsehus og private hjem (inkl. bosentre Bakketun og Furumo). For ansatte betyr dette en faglig videreutvikling.

Samarbeid med frivillige og utvikling av tilbud i nærmiljøene. Sosial kontakt er i denne sammenheng en sentrale begrepet. Kommunens rolle er tilrettelegger, veileder og rådgiver overfor brukere om hvordan de ved hjelp av sosialt nettverk kan mestre daglige gjøremål. Kommunen trekker seg ikke tilbake fra lovpålagte tjenester, men det ses på muligheten for å kombinere daglige gjøremål og sosial omgang.

TILTAK FOR Å TILPASSE BUDSJETTRAMME

Tiltak	Beløp	Beskrivelse
Effektivisering enhet ØHH	- 1 000	1:1 behovstilpasset turnus skjermet avd. + reduksjon av bemanning institusjonskjøkken
Nedleggelse resepsjon ØHH	- 250	Resepsjon bemannes ikke. Telefon besvares på Tingberg.
Effektivisering enhet Bofelleskap & miljøtjeneste	- 550	Gevinst innføring velferdsteknologi, redusering ekstra innleie.
Effektivisering Hjemmetjeneste	- 1 500	ATA-tid 55%, gevinst innføring nye alarmer, omdisponere varme hender. Reviderte tildelingskriterier. Innleie+ekstra vakter utgår.
Markedsføring og salg senger ØHH	+ 450	200 døgn a 2250 kr
Effektivisering drift fastlegekontorene	- 850	Gjelder dagens drift, ikke fastlegestruktur, som er på politisk agenda.
Kommunal transport	- 400	Tversektorielt prosjekt: FAMIN og HO bruker 1.6 mil på transport. Oppvekst ?
Sum tiltak	5 000	

INNOVASJONSTILTAK

- Paradigmeskifte: fra tradisjonell pleie og omsorg til hverdagsmestring
- Digitalisering og velferdsteknologi: ulike løsninger testes og implementeres
- Bakketun som levende møtested for alle generasjoner
- Prosjekt *Mestring i hverdag* - PU-brukere i hverdagsaktivitet og/eller jobb
- Prosjekt *Fallforebygging*
- Utvikle lavterskeltilbud som besøksvenn, besøkshund og aktivitetsvenn
- Prosjekt *Oppsøkende virksomhet (TTI) og Helsestasjon for eldre*

KULTUR OG FRITID

	B-2017	B-2016	R-2015
Nettoramme	9 699	8 957	9 341
Nettoramme – Øyer kulturskole	2 319	2 200	2 184
Nettoramme – Øyer folkebibliotek	1 378	1 340	1 436
Nettoramme – Kultur allment	5 152	4 592	4 860
Nettoramme – Ungdom og friluft	850	825	861
Andel av kommunens netto driftsutgifter	3,4 %	3,4 %	3,4 %
Antall årsverk	9,4	9,4	9,4
Antall ansatte	20	20	19
Elevplasser kulturskolen	230	230	230
Utlån bibliotek	14 000	14 500	15 600
Besøk ungdomsklubb pr. uke	30	15	30
Støtte til lag og foreninger	200	200	280

Foreløpige budsjett vist på enhetsnivå.

UTFORDRINGER

Sektor Kultur og fritid jobber hardt med å legge til rette for flere tverrsektorielle samarbeid. Det kan ikke utvikles nye tilbud innenfor egne rammer uten at andre sektorer og enheter er involvert, til det er rammene for begrenset. Sektoren har allerede i mange år ligget i forkant med tanke på innovasjon, med flere gode resultater å vise til. Det arbeides med å se Øyer kommune som helhet, dette er utfordrende for de ansatte, som i stor grad føler at innsats på eget område gir belønning i andre sektorer.

PRIORITERTE TILTAK OG AKTIVITETER

Sektoren fortsetter sitt utstrakte samarbeid med andre sektorer i Øyer kommune, frivillighet, lag og foreninger, samt nabokommuner og regionsamarbeidsparter.

Kulturskolen tilnærmer seg nye tilbud og uttrykk gjennom ulike prosjekter, delvis på grunn av manglende grunnfinansiering og delvis for å prøve ut tilbud for å teste interessen. Det er også nødvendig å se på undervisningsformen for disse nye tilbudene, alt passer ikke inn i korte, ukentlige økter – men krever mer intense arbeidsprosesser konsentrert over noen dager.

Biblioteket har gjennom samarbeid med flyktningetjenesten og frivilligsentralen åpnet avdelingene i Øyer og Tretten mer for innbyggere. Her blir utfordringen å opprettholde kvaliteten samtidig som tilgjengeligheten stadig blir bedre.

Ungdomsarbeidet søker å etablere sterkere samarbeid når det gjelder UKM (ung kultur møtes) lokalt og regionalt. Kulturskolene og UFO skal involveres i større grad, og UKM går fra å være et arrangement over en helg til å bli kontinuerlig arbeid gjennom hele året med ulike fokus. Sektoren har i

betydelig grad bidratt til å legge til rette for egenorganisert aktivitet blant innbyggerne, fremover skal fokus ligge på vedlikehold av egenorganisert aktivitet i samarbeid med frivilligheten.

TILTAK FOR Å TILPASSE BUDSJETTRAMME

Redusere uforutsette endringer gjennom driftsåret. Planlegge for endringer gjennom året, bl.a. unngå å engasjere sektoren i aktiviteter man ikke har full oversikt over.

INNOVASJONSTILTAK

- Samarbeid med sektor helse og omsorg, Bakketun bosenter, om opparbeiding av nærmiljø-/aktivitetsanlegg for eldre.
- Ungdomskonsulenten samarbeider med nabokommunene om nye prosjekter som en forlengelse av UKM-samarbeidet.
- Biblioteket videreutvikler sitt samarbeid med flyktningetjenesten og frivilligsentralen.
- Kulturskolen fortsetter sitt utviklingsarbeid med prosjekter for film/studio/produksjon.

PLAN OG UTVIKLING

	B-2017	B-2016	R-2015
Nettoramme	31 764	25 475	30 086
(ekskl. retaksering eiendomsskatt)	27 514		
Gebyrinntekter selvkostområdet		48 382	49 075
Andel av kommunens netto driftsutgifter	11,3 %	9,8 %	11,0 %
Antall årsverk	51,4	50,4	47,2
Antall ansatte	55	55	54

- 80 % av budsjettet til teknisk drift – ca 22 mill
 - Renholdstjenesten, vaktmestertjenesten inkl vedlikehold og vei.
- 20 % av budsjettet til bygg, areal og geomatikk – ca 4,2 mill
 - Herav 1,7 mill kr til felles landbrukskontor
 - Rest dekker administrasjon/ledelse, geodata/kartverk, kommuneplan, vilt og miljø/forurensning.
- I tillegg diverse tjenester som finansieres av selvkost
 - Byggesak, oppmåling, reguleringsplan, vann og avløp

UTFORDRINGER

KOMMUNEPLANLEGGING

Kommunedelplan for Øyer sør ble igangsatt i 2015. Dette er et viktig plandokument for videre utvikling av Øyer kommune. I 2017 er det igjen omtrent én stilling som skal dekke all kommunal planlegging. Svartjeneste for publikum må opprettholdes, dette har vist seg i å være mer omfattende enn tidligere anslått. Det vil derfor i 2017 ikke være rom for mer enn å holde tak i planprosessen for kommunedelplan Øyer Sør.

RETNING AV KARTVERK

Oppmålingsavdelingen har et betydelig antall saker i forhold til matrikkelføring av veier (gis gårds- og bruksnummer), oppretting av feil og manglende matrikkelføring av andre eiendommer fra gammelt av. Tilsyn fra Statens kartverk høsten 2014 har påpekt avvik og pålagt retting. Dette er arbeid som ikke kan dekkes av selvkostområdet og vil kreve i alt ca 2 årsverk. Virksomheten har ikke hatt ressurs-er til dette arbeidet og feil i kartgrunnlaget medfører store ulemper for saksbehandlere og hindrer effektiv saksbehandling. Det vil være store gevinster å hente ved å gjennomføre et prosjekt med retting av kartgrunnlaget. Retting bør startes i løpet av 2017 og gjennomføres innen 2018. Det søkes om innovasjonsmidler fra Fylkesmannen til dette, men det avhenger da at prosjektet blir prioritert.

ØKONOMISKE RAMMER TIL DRIFT OG VEDLIKEHOLD

Det må legges vekt på forebyggende og planlagt vedlikehold, istedenfor «brannslukking» slik det for

en stor del er i dag. Forutsigbarhet med hensyn til økonomiske rammer og overføringsordning vil kunne bidra til mere langsiktig forvaltning av kommunale anlegg.

På driftssida bidrar arealutvidelser til økte kostnader.

RETAKSERING FOR EIENDOMSSKATT

Retaksering for eiendomsskatt skal i henhold til kommunestyrevedtak gjennomføres i løpet av 2017. Alle objekter skal retakseres minst hvert 10. år. Dette vil være en omfattende jobb for sektoren og vil prege store deler av 2017.

PRIORITERTE TILTAK OG AKTIVITETER

- Arbeidet med kommunedelplan for Øyer Sør fortsetter
- Retaksering av grunnlag for eiendomsskatt gjennomføres i 2017
- Fortsatt fokus på etableringen av teknisk sektor etter sammenslåing
- Prosjekt «Riktig kartgrunnlag for effektive tjenester» settes i gang
- Arbeidet med kommunedelplan for vann og avløp startes opp
- Kommunedelplan for klima og energi utarbeides i 2017
- Kommunedelplan for trafiksikkerhet utarbeides i 2017
- Risiko og sårbarhetsanalyse utarbeides i 2017

TILTAK FOR Å TILPASSE BUDSJETTRAMME

Tiltak	Konsekvens
Redusert kapasitet kommuneplanlegging	Politiske prioriteringer og ønsker utover arbeidet med kommunedelplan kan ikke prioriteres.
Retting av kartverk (matrikkelføring) utsettes	Feil i kartgrunnlaget medfører store ulemper for saksbehandlere og hindrer effektiv saksbehandling.

INNOVASJONSTILTAK

- Prosjekt «Riktig kartgrunnlag for effektive tjenester». Varighet: 2 år.
- Tverrsektorielt prosjekt «Møteplasser» som består av deltakere fra hver sektor. Målet er å jobbe mer helhetlig mot satsningsområdet «møteplasser i Øyer kommune».

POLITISK STYRING OG ADMINISTRASJON

	B-2017	B-2016	R-2015
Nettoramme	18 030	17 535	17 898
Andel av kommunens netto driftsutgifter	6,4 %	6,8 %	6,5 %
Antall årsverk	8,3	9,3	11,3
Antall ansatte	9	10	11
Utgifter til politisk styring	14,0 %	14,1 %	16,2 %
Utgifter til revisjon og kontroll	6,1 %	6,2 %	5,2 %

I tillegg til de 8,3 årsverkene lønnes frikjøpte hovedtillitsvalgte med 111 % under stab, samt 25 % stilling knyttet til administrering av kommunal fakturering og 20 % IKT-stilling.

Det er gjennomført betydelig reduksjon i bemanning stab siden 2013. Med dagens bemanning forventes overført merforbruk fra tidligere år hentet inn i 2017. Både 2016 og 2017 preges av rådmannsbytte og andre midlertidige endringer i rådmannens stab.

Sektorene står overfor store økonomiske utfordringer i årene framover, noe som også gir seg utslag organisasjons- og personalmessig. Å bistå og følge opp sektorene vil være hovedfokusområde i 2017.

Ny politisk organisering trådte i kraft fra og med høsten 2015, og endret administrativ organisering fra og med 2016. Dette gir fremover både utfordringer og muligheter. Den nye administrative organiseringen skal evalueres i 2017.

I budsjett 2017 er det lagt inn midler til prosjektledelse IKT, og i investeringsbudsjettet ligger det midler både til portal og telefoniløsning. Med denne satsingen er det et klart mål å sette trykk på digitalisering og løsninger som kan effektivisere arbeidet i organisasjonen framover.

Årsbudsjett 2017

VEDLEGG

EIENDOMSSKATT - FRITAKSLISTER

Fritaksliste §7a- stiftelser/institusjoner									
Avt.nr	Gnr	Bnr	Fnr	Snr	Eier	Eiersadresse	Postnr	Poststed	Gjelder
950256	8	79	0	0	Granrudmoen Barnehage A/L	Elgvegen 49	2636	Øyer	Granrudmoen Barnehage
950922	18	87	0	0	Øyer-Tretten Idrettsforening	Øvre gate 6B	2635	Tretten	Idrettsplassen Øyer
955759	59	2	2	0	Øyer/Dølen Skytterlag	Kongsvegen 1105	2635	Tretten	Skarsmoen skytterbaneanl.
952308	102	13	0	0	Øyer-Tretten Idrettsforening	Øvre gate 6B	2635	Tretten	Idrettsplassen Tretten
956072	102	42	0	0	Øyer-Tretten Idrettsforening	Øvre gate 6B	2635	Tretten	Idrettsplassen Tretten
952342	102	60	0	0	Moksa Kunstverksted Stiftelse	Moksavegen 8	2 635	Tretten	Moksa-Craft
952770	134	2	0	0	Dulven fritidsbarnehage SA	Bjørnstadvegen 6	2 635	Tretten	Barnehage
956732	138	8	1	0	Tretten skiskytterlag	Polavegen 322	2635	Tretten	Skiskytterhuset
953090	155	1	101	0	DNT Lillehammer	Lilletorget 1	2615	Lillehammer	Hytte Djupslia
953091	155	1	102	0	Øyer-Tretten Røde Kors Hjelpekorps	Postboks 25	2637	Øyer	Røde kors Holmsætra
953131	155	1	142	0	Øyer Fjellstyre	Kongsvegen 1646	2635	Tretten	Skjelbua
953149	155	1	163	0	Øyer Fjellstyre	Kongsvegen 1646	2635	Tretten	Oppsynshytte Neråsta
953207	155	1	236	0	Moelv og omegn Jeger & Fiskeforening	Løksesvegen 2	2390	Moelv	Hytte - Lyngen
953214	155	1	246	0	Øyer Fjellstyre	Kongsvegen 1646	2635	Tretten	Steinhytta
953215	155	1	247	0	Øyer Fjellstyre	Kongsvegen 1646	2635	Tretten	Hallandshytta
953217	155	1	249	0	Øyer Fjellstyre	Kongsvegen 1646	2635	Tretten	Oppsynshytte Bøsetra
953218	155	1	250	0	Øyer Fjellstyre	Kongsvegen 1646	2635	Tretten	Bulonen
953221	155	1	253	0	DNT Lillehammer	Lilletorget 1	2615	Lillehammer	Andersonsbua - Lyngen
953430	155	1	511	0	Øyer Fjellstyre	Kongsvegen 1646	2635	Tretten	Seter Åstdalssetra
953437	155	1	522	0	Øyer Fjellstyre	Kongsvegen 1646	2635	Tretten	Oppsynshytte Hornsjø
953487	155	1	584	0	Øyer Fjellstyre	Kongsvegen 1646	2635	Tretten	Seter Lienden
953597	155	1	714	0	Øyer-Tretten Røde Kors Hjelpekorps	Postboks 25	2637	Øyer	Nysetervegen
957607	155	1	715	0	Øyer Fjellstyre	Kongsvegen 1646	2635	Tretten	Hornsjøcaravan
956820	155	1	716	0	Øyer Fjellstyre	Kongsvegen 1646	2635	Tretten	Caravanplass ved Våsjøen
956821	155	1	717	0	Øyer Fjellstyre	Kongsvegen 1646	2635	Tretten	Caravanplass 2 ved Våsjøen
953004	155	1	721	0	Øyer Fjellstyre	Kongsvegen 1646	2635	Tretten	Sikbua
956848	155	1	769	0	Øyer-Tretten Røde Kors Hjelpekorps	Postboks 25	2637	Øyer	Caravan Røde Kors

Fritaksliste §7a delvis- stiftelser/institusjoner									
Avt.nr	Gnr	Bnr	Fnr	Snr	Eier	Eiersadresse	Postnr	Poststed	Gjelder
951356	32	20	0	0	Øyer Pinsemenighet	Haugsgutua 5	2636	Øyer	Hågåslletta - Tabernakel
958889	97	20	0	0	Tretten Indremisjonsforening	Sør-Trettensvegen 53	2635	Tretten	Misjonshuset på Tretten
952345	102	65	0	0	Stavsplassen SA	Kongsvegen 1632	2635	Tretten	Stav

KOMMUNALE GEBYRER OG BETALINGSSATSER

Kommunale gebyrer og betalingssatser for 2017 er vedlagt i eget hefte.